

Lär känna Gustav III

Gustav III (1746–1792) i Serafimerordens mindre dräkt, Per Krafft d.ä. (1724–1793) 1791, olja på duk, 74x58 cm, Nationalmuseum

Gustav III föddes 1746 i Stockholm. Han var Sveriges kung i 20 år. Han älskade teater, konst och böcker. Gustav III såg sig själv som en upplyst kung, och han tyckte om att bestämma mycket själv. Det var dock många som inte ville att kungen skulle bestämma så mycket på egen hand. Han dog år 1792 efter att ha blivit skjuten när han var på maskeradbal.

Det franska Sverige

På 1700-talet var Sverige ett land som tyckte om allt som var typiskt franskt. Det franska modet var populärt, den franska konsten och bland de rika och kungliga svenskarna pratade man mest franska med varandra. Sverige såg på Frankrike som en häftig storebror som man ville vara som. Gustav älskade allt som var franskt!

Kommer inte överens med mamma

Gustav III:s pappa var kung och hette Adolf Fredrik och hans mamma var drottning och hette Lovisa Ulrika. När Adolf Fredrik dog, blev det Gustavs tur att ta över tronen. Mamma Lovisa Ulrika som nu kallades för Änkedrottning ville också vara med och bestämma, men det sa Gustav bestämt nej till. De två kungligheterna bråkade en hel del, speciellt då Lovisa Ulrika spred elakt skvaller om sin son Gustav.

Otur i kärlek

Som kung får man ibland göra saker man inte vill, men som kanske är det bästa för landet. Flera av de som jobbade med kungen tyckte det vore en toppenidé om Gustav gifte sig med prinsessan från Danmark – Sofia Magdalena. Om dessa två ungdomar gifte sig med varandra så kanske det lättare skulle förbli fred mellan Sverige och Danmark. Problemet var att Gustav inte var kär i Sofia. De två gifte sig i alla fall, och så småningom fick de en liten prins.

Änkedrottning Lovisa Ulrika, Lorens Pasch d.y. (1733–1805) 1775, olja på duk, 242x178 cm, Nationalmuseum

Gustav III om morgonen när han kommer till min ateljé, Johan Tobias Sergel (1740–1814) penna och brunt bläck, lavering i grått, på papper, 20x16 cm, Nationalmuseum

Kultur är kull!

Kungens stora intresse var kultur. Han älskade att gå på teater, se på konst, och läsa böcker. På Gripsholms slott byggde han en egen teater så att han kunde se och spela teater när han var där på besök. Kungen var nära vän med konstnären Johan Tobias Sergel. Ibland klädde kungen ut sig till en vanlig person, med stor hatt och käpp, och gick och hälsade på honom i ateljén.

Kungens sista maskerad...

Det finns alltid personer som tycker att man som kung gör fel och bestämmer fel saker. Gustav III hade många fiender som tyckte att Sverige vore ett bättre land utan kungen. Den 16 mars år 1792 gick Gustav på maskeradbal på Operan i Stockholm. Efter en liten stund blev han skjuten i ryggen. Skytten visade sig vara Jacob Johan Anckarström. Först trodde man att allt ändå hade gått bra, men kungen dog två veckor senare den 29 mars. Såret hade blivit infekterat och resulterade i blodförgiftning.